

Vladimir Žanić (1926.-1971.)

Vladimir Žanić bio je direktorom „Elektroslavonije“ Osijek u razdoblju 1965. do tragične pogibije, 1971. godine, a zaslužan je jer je od lokalnog elektrodistribucijskog poduzeća, uz pomoć svojih suradnika, formirao respektabilno elektroprivredno poduzeće u Hrvatskoj koje je – na temeljima što ih je postavio Žanić – kasnije doista uspješno nastavio voditi i dalje razvijati Vladimir Tomić na direktorskoj funkciji slijedećih dvadeset godina kada se izgrađuju PTE Osijek, mreža 400 kV, EL-TO Osijek, provodi program plinifikacije ...

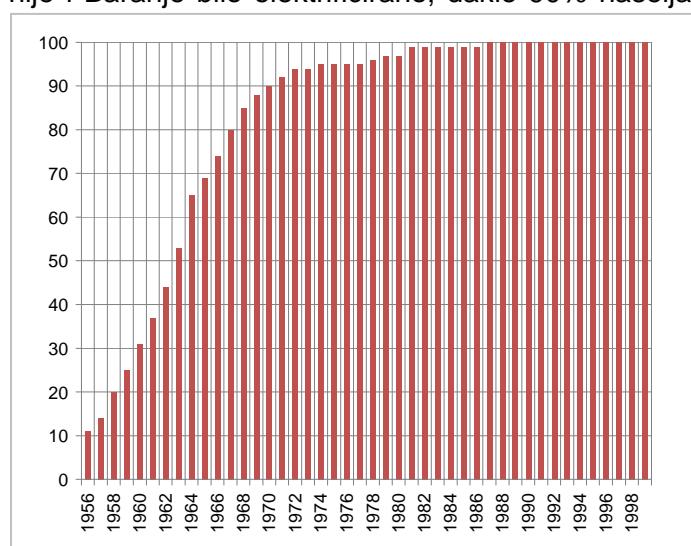
Vladimir Žanić je rođen je 1926. godine u Đurđenovcu, položio je stručni ispit za zvanje višeg specijaliste auto-elektromehaničara 1951. godine, te diplomski ispit 1961. godine na Višoj radničkoj školi u Osijeku. U „Elektroslavoniji“ Osijek zaposlen je od 1953. godine u proizvodnom odjelu gdje ubrzo postaje šef pogona proizvodnje, potom je unaprijeđen za upravitelja pogona distribucije te početkom 1960. postaje pomoćnik direktora radne organizacije na kojoj je funkciji 4 godine. Godine 1965. izabran je za direktora radne organizacije „Elektroslavonija“ Osijek.

U tim (još uvijek poratnim) godinama, vremenu svakojakih oskudica, vremenu bez dovoljno stručnjaka, bez dovoljnih sredstava za investicije, a rastućih potreba bila su potrebna znanja, umijeća i hrabrosti da se donose strateške odluke, preuzima odgovornost i maksimalno mobilizira što stručnije suradnike za velike projekte (u to doba bilo je u „Elektroslavoniji“ ispod desetak elektroinženjera). Vladimir Žanić ima niz zasluga za razvoj elektroenergetike i energetike na području Slavonije i Baranje.

Elektrifikacija Slavonije i Baranje

Žanić zaslužan je ponajprije za okončanje široke elektrifikacije naselja na području Slavonije i Baranje. Godine 1953., kada se zaposlio u „Elektroslavoniji“ tek je 10% naselja Slavonije i Baranje bilo elektrificirano; dakle 90% naselja u našoj regiji nije uopće koristilo električnu energiju. Na funkciji šefa proizvodnog pogona kao i upravitelja distribucije bio je angažiran i na tim poslovima te je 1965. godine – kada dolazi na direktorsko mjesto – elektrificiranost naselja narasla 70%, a 1971. godine već je 93% naselja u regiji bilo elektrificirano (grafikon 1). Potrošnja električne energije na području Slavonije i Baranje se u tih šest godina udvostručila.

Grafikon 1
Postotak elektrificiranih naselja na području Slavonije i Baranje
(Izvor: lit. 3)

Razvoj prijenosne mreže u Slavoniji i Baranji

Kao direktor „Elektroslavonije“ Osijek Vladimir Žanić je neposredno zaslužan za donošenje tzv. saborskog programa razvoja prijenosne mreže u Slavoniji i Baranji, koji je konačno usvojen 1969. godine, a po kojem je financiranju izgradnje prijenosne mreže u slavonskoj regiji dodijeljen prioritet jednak prioritetu financiranja izgradnje elektrana na drugim područjima Hrvatske; to s obzirom da je prijenosna mreža u Slavoniji i Baranji imala ulogu „izvora“ električne energije, jer izvora primarne energije na našem području nije bilo.

Tako je početkom siječnja 1971. godine osnovan Pogon prijenosnih postrojenja (prijenos na visokom naponu) u sastavu „Elektroslavonije“ Osijek, od kada je za razvoj prijenosne mreže na ovom području zadužen taj pogon. Tako je „Elektroslavonija“ Osijek postala četvrti elektroprivredni poduzeće u Hrvatskoj, jer – do tada je bila samo poduzeće za distribuciju električne energije.

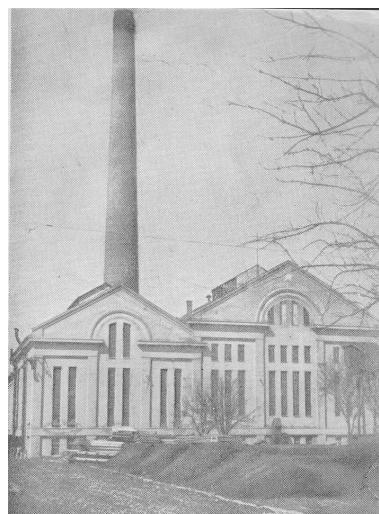
Izgradnja transformatorske stanice 400 kilovolta u Ernestinovu

Direktor Žanić zaslužan je i za donošenje strateške odluke o lociranju transformatorske stanice 400 kilovolta u Ernestinovu, nasuprot tadašnjem gledanju u elektroprivrednim krugovima da taj važan objekt treba locirati – po prvoj varijanti u Tuzli, odnosno, u drugoj varijanti u Đakovo. Koliko je važno bilo dislocirati čvornu transformatorsku stanicu 400 kilovolta od čvorne stанице 220 kV u Slavoniji (Đakovo), pokazali su događaji koji će uslijediti 20 godina kasnije...

Članak u listu „Elektroslavonija“

Krajem 60-tih godina XX. stoljeća osobno sam imao intenzivnije kontakte s direktorom Žanićem u pripremama za izgradnju mreže 400 kilovolta u Slavoniji i Baranji. Iz toga doba je i ova anegdota.

Na elektroničkom računalu (tada jedinom u Osijeku, IBM-360 s bušenim karticama kao ulaznim medijem) računali smo težište elektroenergetskog opterećenja područja Slavonije i Baranje, dokazujući i time da lokacija Tuzla ili Đakovo nisu pogodne za čvornu opskrbnu stanicu ovog područja, već da je to šire područje Ernestinova. Debeo svežanj računalnih izlista (papira sa zeleno-bijelim uzdužnim crta-ma, formata A3), bio je rezultat tih izračuna izvedenog u više varijanti. Direktor Žanić je stalno nosio taj svežanj papira u službenom automobilu, jer – „*nikad se ne zna kad će zatrebati*“ u putovanju na sastanke u Zagreb i (tada dakako) Beograd; nastojao je pridobiti odgovorne u elektroprivrednom sektoru za lokaciju Ernestinovo. Tada bi slavodobitno znao reći „*To je izvan svake sumnje optimalna lokacija – moji dečki su to izračunali na elektronskom mozgu, vidite rezultate!*“. I tada bi pljusnuo onu debelu knjižurinu na stol, impresionirajući tako prisutne pozivanjem na *elektronski mo-zak* – što je u to doba u nas doista predstavljalo tehnološki iskorak i užimalo se – a priori – s respektom.

Termoelektrana Osijek (1926.)

Toplifikacija grada Osijeka

Gradska termoelektrana snage 2 MW (izgrađena 1926. godine) je sve manje bila tehnički pouzdani i ekonomski rentabilni proizvodni objekt u sustavu elektroprivrede te je zauzimanjem Vladimira Žanića i njegovih suradnika Termoelektrana Osijek 1963. godine preorijentirana na proizvodnu topline; od tada i postoji Toplana u Osijeku te započinje toplifikacija grada Osijeka. U vrijeme Žanićevog direktorskog mandata proizvodnja toplinske energije se u Osijeku više nego udeseterostručila.

Osnivanje i izgradnja Pogona pomoćnih djelatnosti „Elektroslavonije“ Osijek

Dotadašnje pomoćne djelatnosti „Elektroslavonije“ – elektromontažna, strojobravarska i stolarska radionica, tokarija, skladište, automehanička radionica, baždarnica brojila i druge pomoćne djelatnosti bile su neuvjetno smještene (*stisnute*) u dvorištu stare elektrane u Osijeku, a traforadionica uz TS 110/35 kV Osijek 1 (Brijest) i funkcionalne su u vrlo ograničenim uvjetima. „Elektroslavonija“ je krajem šezdesetih godina prošlog stoljeća uznastojala oko objedinjavanja svih triju elektroprivrednih djelatnosti (proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije) u Slavoniji i Baranji pod jednim krovom. Ta bi joj organizacija pomoćnih djelatnosti za sve te tri djelatnosti na dostojan i suvremen način bila nužna i baš poželjna.

Sagledavši to, direktor Žanić se izborio za novu i veću lokaciju novoga (budućeg) pogona pomoćnih djelatnosti – u industrijskoj zoni Osijeka, na Zelenom polju. Raspisao je natječaj za idejno rješenje, posao grupu tadašnjih inženjera iz poduzeća da obiju takve pogone u sličnim poduzećima i dobio na natječaju tri rješenja. Jedno je bilo konvencionalno, drugoga se ne sjećam, a treće bilo je supermoderno – *pravi Houston*, govorili su mnogi. Skupina za izbor, sastavljena od tada malobrojnih stručnjaka iz poduzeća, inženjera i ekonomista, predložila je to, treće rješenje, rad arhitekta Borisa Krstulovića iz Zagreba. (dobio je „Borbina“ nagradu za to djelo). Žanić ga je hrabro prihvatio.

Baždarnica brojila u Pogonu pomoćnih djelatnosti (1970.)

Gradnja Pogona pomoćnih djelatnosti dovršena je 1970. godine. U Pogonu su smješteni: automehanička radionica s natkrivenom i otvorenom garažom, baždarnica brojila (doista: futuristički riješena), strojobravarska, bravarska i stolarska radionica, elektromontaža, lakirnica, veliko natkriveno i otkriveno središnje skladište poduzeća, te traforadionica, radionica za popravak visokonaponskih aparatova i visokonaponska ispitna stanica (s originalnim rješenjem vađenja transformatora – umjesto podizanja hale na visinu izvađenog transformatora iz kotla, izvedena je jama u koju se spusti transformator pa se onda aktivni dio izvadi iz kotla na razinu tla i time potrebnu visinu hale određuje samo visina zatvorenog transformatora). Dakako, Pagon ima i željeznički priključak za željeznički dovoz najkрупnije opreme i materijala. U krugu Pogona izведен je veliki restoran, ambulanta, knjižnica, projekcijska dvorana za velike skupove, te rekreativski centar s kuglanom, prostorom za stolni tenis i otvorenim bazenom, te igralištima za rukomet/mali nogomet, košarku, odbojku i tenis.

Vladimir Žanić (proslava 40-te godišnjice elektrifikacije Osijeka)

Godine 1977. na rubu parcele Pogona pomoćnih djelatnosti igrađena je – opet prema Krstulovićevu rješenju – zgrada Računsko-dispečerskog centra s prostorom za Elektronski računski centar, Centar daljinskog upravljanja prijenosnom mrežom, Distribucijski dispečerski centar Osijek, te Projektni odjel i središnju arhivu poduzeća. U tom objektu, od tada, smještena je i glavnina rukovodnog i pogonskog osoblja Prijenosnog područja Osijek, među ostalim: služba za primarnu opremu i sekundarne sustave.

Pogon pomoćnih djelatnosti „Elektroslavonije“ Osijek (1970.)

31. XII 1967.

U POVODU DANA REPUBLIKE URUČENA »PRIVREDNA NAGRADA GRADA OSJEKA«

PRIZNANJE KOJE OBAVEZUJE

Direktor poduzeća Vladimir Žanić nagrađen je Privrednom nagradom grada Osijeka — Predsjednik Općinske skupštine Osijek uručio nagradu dobitnicima

NAJBOLJI OSJECKI PRIVREDNICI, PRIMJELI SU 31. NOVEMBRA PRIVREDNE NAGRADE GRADA OSJEKA.

NAGRADJE JE U KLUBU SPORTSKIH RADNIKA U PRIMJESTU MINOGORJEĆE, EKUSTVENO-POLIGRAFIČKE TISKARICE I PRIVREDNIKA URUČIO PREDSEĐNIK OPĆINSKE SKUPŠTINE MILENKO RADULJINOVIC.

PRIVREDNU NAGRADU ZA KOLEKTIVE — PLAKETU DOBRILI ŠE: »SAPONIJA«, SA-MI, I »ANALITIKA«, A DIPLOMU STENOGRA-BETON, POLIDINACKE DIPLOME I NOVCAKE NAGRADE U LIZOVU OD 2000.— M. DIN DOBILI SU: VLADIMIR ŽANIĆ, DIREKTOR »ELEKTROSLAVONIJE«, IVO MARTINAC, DIREKTOR »SAPONIJE«, LUDVIK JAHNIĆ, DIREKTOR »PRIVREDNE NAKLADA GRADA OSJEKA«, MIROSLAV VESIĆ, DIREKTOR »MILANO KONTEKTEL«, TEVLA ANDRIĆ KOMPLIK, DIREKTOR »DODATNIH SREDSTAVA«, MIRKO VERNIĆ, V. D. RUKOVODAČ DELAC TEHNIČKOG SEKTORA INDUSTRIJE MOBNE KONTEKTEL-a.

Nakon što su podjeljene nagrade, imenice nagrađenih zabilježile su: Direktor našeg poduzeća Vladimir Žanić i Šef predsjedništva Skupštine Osijek.

— Osvrnuvši se na život i rad našeg predsjednika, voleći mu poslužiti u svome interesu, odlučili smo da ga nagradimo. Želimo da

objavimo da je dobitnik ovog priznanja. U tom obziru, možemo namisliti nešto što je

— Brojnim negosnošću i druge vrste, razumnim radom i sporazumima, Vladimir Žanić je postavio da je levansko razdoblje na svim funkcijama od 1958. godine, kada je došao u kolokviju, do danas, u svim poslovima, davao veliku doprinos razvoju našeg poduzeća, a posebno u dobiti i radu.

— Neponarednoj rukovodstvenoj poslovnoj godini, druga godina je godinom redom i rezultacije kredita nastojao usmjeriti investicijske dobitne akcije na planiranu obnovu proizvodnje i gospodarskog razvoja načinom ugradnje i izgradnje Topoline u Osijeku. Danas se Osijek obraza uvelike mnogo nekolicine građevina u mjestu, gdje je vrijeme i sredstva bili ograničeni, kao i osiguranje tehnološke potrebe u dovođenju kolonizacije.

— Izrađujući parceriju u Osijeku, zborili su našem razvoju, a takođe i na razvoju

općinske skupštine, u velikom dijelu njegova lica nastajući i dijeli.

Obratljivo je općinska komisija našem obitelji Privredna nagrada grada Osijeka za 1962. godinu Vladimиру Žaniću, našem predsjedniku Privredne vijeće Općinske skupštine poštovanju i uverenju.

Oblagodetni Privredni vijeće Općinske skupštine na sjednici koja je održana 27. studenog, na privredni općinske komisije je dodijeljena Privredna nagrada grada Osijeka za 1962. godinu Vladimiru Žaniću, našem predsjedniku Privredne vijeće Općinske skupštine poštovanju i uverenju.

To moguće, koje se sada dojavljuje po četvrti put nakako je osvojena nagrada, obratljivo su unaprijedila tih raznih organizacija, koju su postigli posebno u toku četvrtog mjeseca ove godine.

Dvostruko priznanje Saponiji

Tvorca napisa, konstitutivnih i

Članak o dodjeli „Privredne nagrade grada Osijeka“ Vladimiru Žaniću u listu „Elektroslavonija“

Literatura:

- Monografija 40 godina „Elektroslavonija“ 1926.-1966.
- Monografija „Elektroslavonija“ Osijek 1926.-1976.
- M. Kalea: 25 godina prijenosa električne energije u Slavoniji i Baranji, 1981.
- M. Kalea: Vladimir Žanić /1926.-1971.), HEP-Vjesnik, 190, XI-XII. 2006.
- M. Kalea: Sjajan (i hrabar) Žanićev pristup, HEP-Vjesnik, 193, II. 2007.

U Osijeku, 22.2.2015.

Priredio:
Marijan Kalea

Fotografije i faksimili iz
arhive Vladimira Stanića